

अथः पुत्रा जज्ञिरे भरतर्षभ ! १. देवापिः शान्तनुश्चैव बा-
ह्मीकश्च महारथः । देवापिश्च प्रवव्राज तेषां धर्महिते-
ऽप्यसया” भा०शा० ८४अ० “कृत्स्नस्य दिवीपोऽभूत्
प्रतोपस्य चात्मजः । देवापिः शान्तनुस्तस्य बाह्मीक
इति चात्मजाः । पित्रराज्यं परित्यज्य देवापिस्तु वनं
गतः” भा० ८।२।११ “देवापिर्योगमास्याय कलाप
ग्राममास्थितः । सोमवंशे कलौ नष्टे कृतादौ स्थाप-
यिष्यति” तत्रैव [शब्दच० ।

देवाभीष्ट लि० इत० । १. देवानामभिलषिते २. ताम्बूल्यां स्त्री
देवायतन न० इत० । देवप्रतिमालये “न देवायतनं ग-
च्छेत् कदाचिद्वाऽप्रदक्षिणम् । न पीडयेद्वा वस्त्राणि
न देवायतनेष्वपि” कूर्मपुरा० “न जीर्णदेवायतने न वल्-
मीके कदाचन” मनुना तत्र मूलोत्सर्गः प्रतिषिद्धः ।

देवायुध न० इत० । इन्द्रधनुषि सूर्यप्रतिकूलदिशि सज्ज-
जलधरयुक्ते गगने सूर्यकिरणप्रतिबिम्बेन जाते धनु-
राकारे पदार्थे हेम० इन्द्रायुधशब्दे ६५४४० दर्जितं तद-
त्यन्तकारणं दृश्यम् । इत० । २. देवानामायुधे वज्रादौ च ।

देवायुस् न० इत० अच् समा० देवानां जीवनकाले “मन्त्रे-
णाहवनीये निर्वपति हविष्यसा गार्हपत्ये ब्राह्मीयो
हि देवायुषम्” शत० ब्रा० ७।१।११०

देवारण्य न० देवप्रियं देवभूयिष्ठं वा अरण्यम् । १. तीर्थभेदे
“प्रयागे देवरमणे देवारण्येषु चैव ह । भोगवत्यां
महाराज ! कौशिकस्याश्रमे तथा” भा०उ० १८७अ० ।
इत० । २. देवानामारामे च “अलङ्घ्योत्तयामासुर्देवार-
ण्यमिवर्तवः” रघुः ।

देवारि पु० इत० । १. अस्तरे “येन देवारयः सर्वे महायुधि
निपातिताः” भा०द्रो० ८।अ० ।

देवार्पण न० देवेषु अर्पणम् । देवोद्देशेन देयद्रव्यस्य
तद्दानजन्यफलस्य वा १. त्यागे । देवेभ्योऽर्प्यन्ते यैः अर्पि-
करणे ल्युट् । २. श्रावणेदादौ “पृथग्भूतानि चान्यानि
यानि देवार्पणानि वै” भा० अनु० ८।इत० । “देवार्पणानि
अग्न्यजुःसामानि पृथग्भूतानि मूर्तिमन्तीत्यर्थः” नीलकण्ठः ।

देवार्थ पु० अष्टाङ्गभेदे “अरिष्टनेमिस्तु नेमिर्वीरश्च-
रमतोऽर्थकृत् । महावीरो वर्जमानो देवार्थो ज्ञातमन्दनः ।
गणा नवास्याविसंधा एकादश गणाधिपाः” हेमच० ।

देवार्ह लि० देवानर्हति दाने अर्ह-अण् उप० व० । १. देवाय
दानयोग्ये २. स्वरूपे न० राजनि० ।

देवालय न० इत० । १. अर्गे २. देवप्रतिमाभवने च शब्दार्थः

कल्प० । १. सहदेवीलतायां स्त्री राजनि० । [इला० ।

देवाला स्त्री देव इवालति अल-अच् । रागिणीभेदे
देवावास पु० इत० । १. अश्वत्यवृक्षे लि० । २. अर्गे ३. देव-
प्रतिमालये ४. सुमेरौ च “देवावासः शुभः पुण्यो गिरि-
राजो हिरण्ययः” हरिवं० २३६अ०

देवावी पु० देवानवति अव-प्रीणने औष्णादिक ई । १. देव-
तर्पके सोमे “देवेभ्यस्त्वा देवाव्यं गृह्णामि” यजु०
७।२२। देवा अव्यन्ते तर्प्यन्तेऽस्मिन् आधारे ई ।
२. देवतर्पणाधारे यज्ञे च “इमं नो देव ! सवितर्यं च प्रणय
देवाव्यम्” यजु० ११।८।

देवावध पु० देवा वर्जन्तेऽन्येन हृष-किप् पूर्वपददीर्घः । पर्वत
भेदे “देवावध पर्वतश्चैव तथा वै बालुको गिरिः”
हरिवं० २३६अ० ।

देवावध पु० देवा वर्जन्तेऽनेन हृष-अज्ये क दीर्घः । शास्त्रे
न्यपभेदे “शास्त्रतान् सत्यसम्पन्नान् बोधय्या सुधुवे
सुतान् । भजिनं भजमानञ्च दिव्यं देवावधं न्यपम्”
हरिवं० ३८अ० “कृतं देवावधो दत्त्वा सराङ्गोऽभ्यपत-
हिवम्” भा०शा० २३४अ०

देवाश्व पु० देवस्य शक्यस्याश्वः । उच्चैः चरति अश्वे

देवाहार पु० देवयोग्य आहारः । १. देवार्हे आहारे इत० ।
२. अमृते हेमच० ।

देवाह्वय पु० न्यपभेदे “देवाह्वयः सुप्रतिमः सुप्रतीको हृह-
र्यः” भा० शा० १अ० नानान्यपोक्तौ

देविक पु० अनुकम्पितो देवदत्तः अनुष्णनामशङ्कत्वेन ठन् ।
द्वितीयादचः परस्य लोपः । १. अनुकम्पिते देवदत्ते ।
दीव्यति दिव-एल् कापि अतदन्त्वम् । २. नदीभेदे स्त्री
“अर्ज्योऽयं विस्तारां पञ्चयोजनमायताम् । एतावद्दे-
विकामाहर्देर्विपरिवेविताम्” पद्मपुरा० । श्वस्तूरे भावप्र०
देविकायां भवः अण् । एत आत् दाविक तत्र भवे लि० ।

देविन् लि० दिव-णिनि । क्रीडाकारके “राज्ञा सचिद्गं
निर्वास्याः कूटालोपधिदेविनः” याज्ञ० ।

देविय पु० अनुकम्पितो देवदत्तः वल्लभकमनुष्णनामत्वात्
च द्वितीयादचः परस्य लोपः । अनुकम्पिते देवदत्ते ।

देविल लि० देह देपने इल्च् । १. धार्मिके । अनुकम्पितो
देवदत्तः इल्च् देवियवत् । २. अनुकम्पिते देवदत्ते पु०

देवी स्त्री देवयति प्रवृत्तिनिष्ठस्य पदशेन यथाधिकारं व्य-
हारयति यथानु देव-णिच् अच् डीप्, दीव्यति दिव-
अच् पचादौ देवट् इति निर्देष्टव्यं टिप्त्वात् डीप्